

Apstiprinu
Liepājas Valsts tehnikums

Direktors _____
(A.Ruperts)
2023.gada 2.janvāris

DDI - 23 - 2023

**DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA
TRAUKU MAZGĀTĀJAM**

Izstrādāta pamatojoties uz Darba aizsardzības likuma 14.pantu un MK 10.08.2010
noteikumiem Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”.

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Par trauku mazgātāju drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darba vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam, ja:
  - 1.2.1. darba apstākļi, elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
  - 1.2.2. darba rīki un inventārs ir bojāts;
  - 1.2.3. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;
  - 1.2.4. pamana dzirksteļošanu, dūmus vai liesmu, deguma smaku, slēdžu uzkāššanu u.c.;
  - 1.2.5. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
  - 1.2.6. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Aizliegts uzsākt darbu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā.
- 1.4. Prasības uguns un sprādziendrošībai:
  - 1.4.1. aizliegts darba vietā smēķēt;
  - 1.4.2. aizliegts virtuvē uzglabāt ķīmiskās vielas un maisījumus, tos glabāt speciāli tam paredzētās vietās;
  - 1.4.3. aizliegts karstai eļļai liet virsū ūdeni.
- 1.5. Elektrodrošības prasības:
  - 1.5.1. elektroiekārtas ekspluatēt saskaņā ar lietošanas instrukciju;
  - 1.5.2. elektroiekārtas pieslēgšanu un atslēgšanu no elektropadeves veikt sausām rokām;
  - 1.5.3. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes;
  - 1.5.4. aizliegts veikt elektroiekārtas remontu.
- 1.6. Trauku mazgātājam iespējami šādi darba vides riska faktori:
  - 1.6.1. pirkstu, roku traumēšana - savainošana ar asiem priekšmetiem trauku saplīšanas gadījumā;
  - 1.6.2. applaucēšanās ar verdošu ūdeni vai tā tvaikiem;
  - 1.6.3. paslīdēšana uz slidenas, nenotīrītas grīdas;
  - 1.6.4. ķīmisko vielu iedarbība (sadzīves ķīmiskās vielas - trauku mazgājamie un telpu uzkopšanas līdzekļi);
  - 1.6.5. roku noslodze (atkārtojošās kustības - trauku mazgāšana, slaucīšana);
  - 1.6.6. statiskas darba pozas - stāvēt, noliecot galvu uz leju;
  - 1.6.7. smaguma pārvietošana, stumšana (trauki, trauku ratu stumšana);
  - 1.6.8. paaugstināta vai pazemināta gaisa temperatūra (norma gada aukstajā periodā ir no +19 līdz +25 C, gada siltajā periodā no +20 līdz +28°C);
  - 1.6.9. palielināts vai pazemināts gaisa relatīvais mitrums (norma 30 - 70%);
  - 1.6.10. ventilācijas trūkums vai caurvējš (norma 0,05 - 0,15 m/s);
  - 1.6.11. nepietiekams vai apžilbinošs apgaismojums (minimālais apgaismojuma līmenis virtuvē - 500 lx).
- 1.7. Trauku mazgātājam ievērot un izmantot kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
  - 1.7.1. ķīmisko vielu un maisījumu datu drošības lapas prasības;
  - 1.7.2. darba un atpūtas laiku;
  - 1.7.3. vispārējo un vietējo ventilāciju;
  - 1.7.4. vispārējo un vietējo apgaismojumu;
  - 1.7.5. vingrinājumus ķermenim un acīm;

- 1.7.6. drošības zīmes (piemēram, „Uzmanību, karsta virsma”, „Lietot aizsargcimdus”, „Bīstami, elektrība”);
- 1.7.7. kārtību un tīrību darba vietā.
- 1.8. Trauku mazgātājam lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus:
  - 1.8.1. darba apavus ar neslīdošām zolēm;
  - 1.8.2. cimdus, strādājot ar ķīmiskām vielām;
  - 1.8.3. respiratoru, strādājot ar ķīmiskām vielām.
- 1.9. Personas, kuras pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplinārās, civiltiesiskās vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt un aiztaisīt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti (naži, dakšas), ja ir, tad tos izņemt un nolikt tam paredzētajās vietās.
- 2.3. Aizliegts valkāt netīru vai saplēstu darba apģērbu, kā arī tādu, kam noplīsušas pogas.
- 2.4. Aizliegts darba apģērbu saspraust ar adatām.
- 2.5. Pārlicināties, vai ir nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, un pārbaudīt to tehnisko stāvokli. **Nelietot** bojātus individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.6. Matus rūpīgi sakārtot zem galvassegas.
- 2.7. Ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu.
- 2.8. Apskatīt un sakārtot darba vietu, nolikt vietās visu, kas nebūs nepieciešams darba procesā.
- 2.9. Pārlicināties, ka grīda ir tīra un sausa.
- 2.10. Ieslēgt vispārējo un vietējo ventilāciju.
- 2.11. Pārbaudīt, vai iekārtas, instrumenti un palīgierīces ir darba kārtībā.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Darba laikā būt uzmanīgam.
- 3.2. Netraucēt citus darbiniekus.
- 3.3. Darīt tikai to darbu, kurš ir uzdots un ietilpst pienākumos.
- 3.4. Pārtraukumos veikt vingrinājumus atslodzei un noguruma profilaksei.
- 3.5. Netīros traukus savākt speciāli paredzētos ratiņos, grozos vai lietot citu šim nolūkam paredzētu inventāru.
- 3.6. Aizliegt nest nažus, dakšīņas un citus asus priekšmetus, pavērstus ar asajām daļām uz priekšu.
- 3.7. Darba elektroiekārtas tīrīt tikai pēc tam, kad tās ir izslēgtas un pilnīgi apstājušās.
- 3.8. Netīros traukus un ēdienu pārpalikumus novākt nekavējoties.
- 3.9. Novākt ēdiena pārpalikumus no traukiem, tikai izmantojot birstīti. Aizliegts to darīt ar rokām.
- 3.10. Ēdienu atliekas ievietot tvertnēs ar vākiem.
- 3.11. Mazgājot traukus ar rokām, uzvilkt gumijas cimdus un lietot birstīti vai sūkli.
- 3.12. Mazgājot stikla un fajansa (porcelāna) traukus, nespīest uz to sienīņām.
- 3.13. Saplīsušos traukus no mazgājamajām vannām (izlietnēm) aizliegts izņemt ar rokām, lietot liekšķeri un slotiņu. Ja vannas (izlietnes) dibenā ir lauskas, traukus mazgāt aizliegts, kamēr tās nav savāktas.
- 3.14. Uz grīdas izlijušos taukus un citus šķidrumus nekavējoties saslaucīt.

- 3.15. Aizliegts žāvēt lupatas uz darba aprīkojuma sakarstošajām virsmām.
- 3.16. Par konstatētām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Izslēgt elektroiekārtas un atvienot no elektrotīkla.
- 4.2. Sakārtot darba vietu.
- 4.3. Novākt visus nevajadzīgos materiālus.
- 4.4. Novilkt un sakārtot individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.5. Aizvērt logus.
- 4.6. Izslēgt ventilāciju, apgaismojumu un aizslēgt durvis

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, nosaucot ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un telefona numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izsaukt nelaimes gadījumu, nekavējoties pārtraukt darbu un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz telefona numuru 112 vai 113, uzrādot nelaimes gadījuma vietas precīzu adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu vai traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu, cietušo atbrīvojot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu, izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz telefona numuru 112 vai 113.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālrunis - 112

Neatliekamās medicīniskās palīdzības tālrunis – 113

Sagatavoja LVT darba aizsardzības speciālists